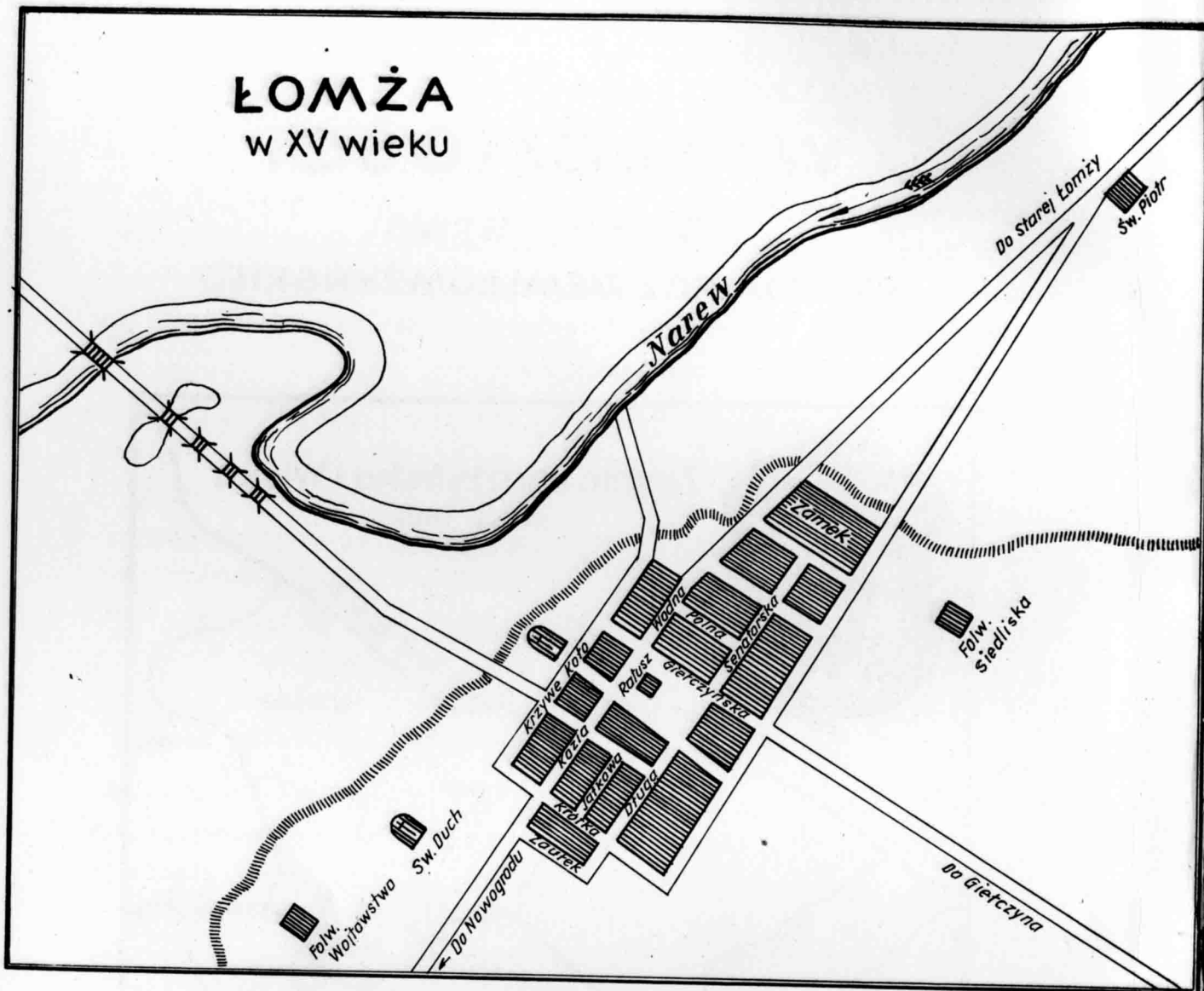

WIADOMOŚCI TOWARZYSTWA PRZYJACIOŁ ZIEMI ŁOMŻYŃSKIEJ

ŁOMŻA w XV wieku

S P I S T R E S C I

1. Słowo wstępne	str. 1
2. Sprawy organizacyjne	
a/ protokół ze Zwyczajnego Zjazdu Delegatów Towarzystwa Przyjaciół Ziemi Łomżyńskiej z dnia 12 listopada 1961 r.	str. 3
b/ wykaz aktualnych Władz Tow.P.Z.Ł.	str. 10
c/ sprawozdanie finansowe	str. 15
d/ sprawozdanie z wpłat na Fundusz Wydawn.	str. 16
3. Rozwój gospodarczy Ziemi Łomżyńskiej	str. 17
4. Publikacje dotyczące Ziemi Łomżyńskiej	str. 24
5. Z archiwum historycznego - Fragment z Kwartalnika poświęconego dziejom ruchu robotniczego "Z pola walki" artykuł z 1958 r. W. Dąbrowski	str. 25
6. Z żałobnej karty	str. 28
7. Apel w sprawie zbierania archiwarijów Łomżyńskich	str. 31
8. Woda z jezior mazurskich dotrze do Warszawy	str. 32

1. S Ł O W O W S T Ę P N E

Pierwszy zeszyt "Wiadomości Towarzystwa Przyjaciół Ziemi Łomżyńskiej" został ogłoszony w marcu 1960 r. Minęło więc już ponad dwa lata, w czasie których nie ogłaszaliśmy żadnych materiałów przeznaczonych do wiadomości powszechnej, a przede wszystkim członków Towarzystwa i łomżyniaków formalnie do Towarzystwa nie należących, lecz uczuciowo z nim związanych.

Różne były tego przyczyny z których przede wszystkim należy wymienić zbyt nieliczną grupę osób aktywistów, które mogłyby poświęcić więcej czasu i energii na bezinteresowną pracę społeczną w ramach Towarzystwa oraz szczyrby w tej grupie spowodowane długotrwałymi chorobami, ponadto zbyt skromne środki, jakimi Towarzystwo operowało i jakimi obecnie dysponuje, a pochodzące wyłącznie z dobrowolnych składek członkowskich i wpłat na cele wydawnicze. Mówiąc o środkach należy zaznaczyć że jak dotychczas Towarzystwo z żadnych subwencji i pomocy materialnej z zewnątrz nie korzystało.

Obecnie ogłaszamy drugi zeszyt "Wiadomości Towarzystwa Przyjaciół Ziemi Łomżyńskiej, zawierający głównie i przede wszystkim rzeczowy organizacyjny materiał informacyjny, a na drugim planie podajemy nieco materiału historycznego, dotyczącego ludzi i zdarzeń Ziemi Łomżyńskiej, co sądzimy niewątpliwie wszystkim zainteresuje.

Jakiż więc charakter posiada Towarzystwo i jakich ludzi zrzessa, że może pozwolić sobie na tak rzadkie ogłaszanie choćby wielaczowe, materiałów informacyjnych. I jakie przyczyny na to się składają, że Towarzystwo, istniejąc już 3 i 1/2 lat, nie zdobyło się na regularne ogłaszanie informacji o sobie, na wydawanie periodyku i na inne publikacje. I jakie w tych warunkach znaczenie mieć może praca Towarzystwa?

Oto są pytania na które, sądzimy, należy sformułować choćby tytułem próby odpowiedź w Słowie Wstępnym do niniejszego zeszytu.

Jeśli chodzi o charakter Towarzystwa jest ono jedną z pozycji społecznego ruchu kulturalnego w Polsce, który wg zestawionych materiałów przez Szymona Bojkę w artykule "O społecznym ruchu kulturalnym" ogłoszonym w Nr 13/127 Nowych Dróg z grudnia 1959 r., "zrzessa ogółem w kraju 100 towarzystw regionalnych i przeszło 200 lokalnych".

Pochodzi ono cytując słowa tego artykułu "z nie wyczerpanych jeszcze rezerw aktywności społecznej". A zreszta "stosunkowo dużą społeczność o poczuciu więzi etnicznej, o poczuciu historycznej wspólnoty". W cudzysłowie cytaty dosłowne z powołanego wyżej artykułu.

Towarzystwo nie wydaje dotychczas zamierzonego periodyku choćby rocznika łomżyńskiego, do którego posiada dość rozległy materiał, nie zdobyło się, jak dotychczas na żadną większą publikację - a to wobec braku odpowiednich środków finansowych i trudności związanych z przydziałem papieru.

Ale jedna większa pozycja wydawnicza jest już w produkcji, druga niebawem do produkcji wejdzie, mamy nadzieję, że przychodzi już czas i na ruszenie pierwszych roczników łomżyńskich.

A jakie znaczenie ma praca Towarzystwa? A m.in. takie jak inne pozycje społecznego ruchu kulturalnego w Polsce - według tegoż artykułu z "Nowych Dróg", - a według naszego sformułowania m.in. znaczenie katalizatora, który aczkolwiek sam bezpośredniego udziału w procesach wszelkich nie bierze, to jednak w jego obecności procesy te sprawniej zachodzą.

Do wiadomości zainteresowanych podajemy, że w Ministerstwie Kultury i Sztuki w Departamencie Kulturalno-Oświatowym szczególnej uwagą i życzliwością otaczają zjawiska i instytucje jakie składają się na społeczny ruch kulturalny w Polsce.

Jeśli chodzi o program działalności Towarzystwa, program ten został ustalony przez zarejestrowany Statut Towarzystwa i dotychczas obowiązujący bez zmian.

Praktycznie w przymiarce do rzeczywistości program ten został omówiony w poprzednim zeszycie Wiadomości na str.25-28.

Niewiele zmieniło się od tego czasu. Nic nie zmieniło się w naszej mentalności i rozumieniu zadań Towarzystwa i potrzeb gospodarczych i kulturalno-oświatowych Ziemi Łomżyńskiej.

Za kluczową sprawę dla tego terenu uważamy rozwój i organizację dróg komunikacyjnych i środków transportowych, szczególnie wobec realizacji większych inwestycji gospodarczych na tym terenie, przykładowo wielkiej krochmalni w Łomży.

Wprawdzie w minionym okresie nastąpiła pewna poprawa w zakresie komunikacyjnym: a mianowicie od roku już funkcjonuje most kolejowy na Bugu pod Wyszkowem, który skraca dojazd do Łomży i Ziemi Łomżyńskiej i tereny te zbliża do reszty Polski, - ale w zasadzie mapka zamieszczona na ostatniej stronie okładki poprzedniego numeru "Wiadomości" jest nadal aktualna /z małymi zmianami, umieszczamy ją więc i obecnie.

Dlatego też koło sprawy poprawy warunków komunikacyjnych, jako ważnego czynnika podniesienia gospodarczego Ziemi Łomżyńskiej koncentrować się będą i nadal starania i zabiegi Zarządu Głównego Towarzystwa.

x x x

PROTOKÓŁ Nr 3/I/61

ze Zwyczajnego Walnego Zjazdu Delegatów Towarzystwa Przyjaciół Ziemi Łomżyńskiej z dnia 12 listopada 1961 r.

Początek obrad o godz. 11³⁰

Obecni: Delegaci Oddziałów	TPZŁ w Łodzi	3	osoby
	" w Warszawie	10	"
	" w Łomży	2	"
	" w Białymstoku	2	"
	" w Wrocławiu	3	"

Oddziały w Sopocie, Olsztynie i Poznaniu nie były reprezentowane.

Władze Centralne TPZŁ:

Zarząd Główny - obecnych 9 osób,
Główna Komisja Rewizyjna - obecnych 5 osób,
Sąd Koleżeński - obecnych 6 osób
Zaproszeni goście i członkowie TPZŁ - 11 osób
Ogółem: 51 osób /wg listy obecności/

Przebieg obrad:

Ad.1. Obrady zajął kol. Edward Ciborowski - Przewodniczący Zarządu Gł. Towarzystwa P.Z.L., na przewodniczącego Zjazdu zapro-

ponował kandydaturę kol. Ziemowita Swiderskiego, którą przyjęto jednogłośnie.

Kol. Swiderski obejmując przewodnictwo powołał prezydium Zjazdu w osobach:

kol. Włodzimierz Fedeszyn jako vice - przewodniczący,

" Jan Czochański " sekretarz Zjazdu

" Urszula Kalenkiewiczowa sekretarz techniczny, oraz

" Edward Ciborowski członek Prezydium i jako członków honorowych Prezydium: kol. kol. Marię Moczydłowską, Bohdana Winiarskiego, Zygmunta Piotrowskiego, Bolesława Podedwornego, Piotra Bańkowskiego, Witolda Suchodolskiego, Romana Jabłońskiego, Adama Chętnika, Mieczysława Czarneckiego, Włodzimierza Sokorskiego, Edmunda Dąbrowskiego.

Przewodniczący stwierdza prawomocność obrad oraz że podjęte uchwały będą obowiązujące. Następnie powitał zebranych i podziękował za przybycie.

Na wniosek przewodniczącego uczestnicy Zjazdu uczcili chwilą ciszy pamięć zmarłych członków T-stwa:

śp. Mariana Kędzierskiego, Witolda Zdzitowieckiego, Mariana Włodka, Jerzego Jarnuszkiewicza, Józefa Stefko, Ryszarda Bronowicza, Marii Bossowskiej i tych, których nazwiska w tej chwili nie są znane.

Zjazd przyjął proponowany porządek dzienny:

1. Zagajenie i wybór prezydium Zjazdu.
2. Powołanie komisji.
3. Odczytanie protokołu z poprzedniego Zjazdu Delegatów z dnia 24.I.1960 r.
4. Sprawozdania: 4a. Oddziałów.
4b. Zarządu Głównego.
4c. Głównej Komisji Rewizyjnej.
4d. Sądu Koleżeńskiego.
5. Dyskusja nad sprawozdaniami.
6. Wnioski Głównej Komisji Rewizyjnej,
o udzielenie absolutorium ustępującym władzom T-stwa.
7. Wybór władz centralnych /§ 25/,
 - a. Zarządu Głównego,
 - b. Głównej Komisji Rewizyjnej,
 - c. Sądu Koleżeńskiego

8. Program działalności na 1961/1962 r.

9. sprawozdanie komisji wnioskowej, dyskusja i przegłosowanie wniosków.

10. Podsumowanie i zamknięcie Zjazdu.

Ad.1. Przewodniczący oddaje głos kol.Ciborowskiemu, który odczytuje nadesłane dla Zjazdu pozdrowienia od nieobecnych kol. kol. Zygmunta Piotrowskiego, Bohdana Winiarskiego, Jana Wąsika - przewodniczący MRN w Łomży oraz Bolesława Podedwornego i innych. Zjazd uchwalił wysłanie podziękowania, poczym przystąpiono do wyboru komisji.

Ad.2. Przez aklamację wybrano do Komisji - matki kol.kol.:
Tadeusza Brzostowskiego, Włodzimierza Fedyszyny, Wacława Gedroyca;
do komisji wnioskowej: kol.kol. Jana Kisiela, Wacława Saciłowskiego, Stanisława Góralczyka;
do komisji mandatowej: kol.kol. Stanisława Krupkę, Blanę Wiejakową, Martę Gryczyńską;
do komisji skrutacyjnej: kol.kol. Tadeusza Rybickiego, Bohdana Toszowskiego, Zofię Wądołowską.

Ad.3. Zebrani wysłuchali wnioski i uchwały poprzedniego Zjazdu, które odczytała kol. Zofia Owczarenko.

Ad.4. Sprawozdania z działalności oddziałów:

- 1/ kol. Wacław Gedroyć z oddziału z Łodzi.
- 2/ kol. Henryk Arasimowicz z oddziału w Warszawie.
- 3/ kol. Włodzimierz Fedyszyn z oddziału w Łomży.
- 4/ kol. Kazimierz Gulanowski z oddziału w Białymstoku.
- 5/ kol. Ziemowit Świdorski z oddziału w Wrocławiu.

Sprawozdanie oddziału olsztyńskiego odczytał kol. Ciborowski wobec nieobecności delegata, oraz poinformował o oddziale w Poznaniu, że nie został jeszcze zarejestrowany.

kol. Alina Wyrzykowska złożyła sprawozdanie finansowe, z którego wynikało, że saldo na dzień 4.XI.1961 r. wynosi 68.756,02 zł.

Przewodniczący Zarządu kol.Ciborowski w sprawozdaniu z dzia-

łalności Zarządu Głównego T-stwa mówił o trudnościach powstałych z racji niedostatecznej aktywności oddziałów. W związku z wydaniem w najbliższym czasie przygotowanych do druku wydawnictw, oddziały mogą pomóc Zarządowi w gromadzeniu funduszków przez zobowiązanie się do rozprowadzenia pewnej ilości egzemplarzy na swoim terenie. T-stwo bierze udział w staraniach o ochronę zabytków w Nowogrodzie.

Przyczyniło się to do przyspieszenia realizacji budowy mostu w Wyszkwowie.

Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej Gł. odczytuje kol. Tadeusz Brzostowski. Bilans sporządzony na dzień 4.XI.1961 r. zamknął się obrotami 72.975,49 zł.

Ze sprawozdania Sądu Koleżeńskiego wynika, że w roku sprawozdawczym żadna sprawa do Sądu nie wpłynęła.

Ad.6. Po przerwie w ramach dyskusji głos zabrał kol. Adam Chętnik, mówiąc o powiązaniach obecnego muzeum łomżyńskiego z dawnym muzeum w Nowogrodzie.

Kol. Anna Jarnuszkiewiczowa apeluje o gromadzenie materiałów archiwalnych, które posłużą również do wydawnictw związanych z Millenium.

Kol. Fr. Wasążnik w referacie na temat "Co słyhać w Łomży" poinformował o sprawach rozwoju gospodarczego w Łomży i Ziemi Łomżyńskiej.

Ponadto w dyskusji zabierali także głos: kol. Arasimowicz w sprawie wydania monografi zmiany siedziby Z.Gł.

Kol. Jan Kisiel mówił o potrzebie utrzymywania stałego kontaktu z Oddziałami, o rozłożeniu pracy wśród członków Z.Gł. i o spotkaniach członków T-wa z Zarządem co 1/2 roku.

Kol. Czernekowa z Łomży apeluje o nadsyłanie wszelkich publikacji dotyczących Łomży do Biblioteki Łomżyńskiej, o organizowaniu prelekcji na tematy związane z tym rejonem.

Kol. Wacław Saciłowski podniósł sprawę kontaktu T-stwa z młodzieżą i nawiązania w tym celu kontaktu z władzami terenowymi i szkołami.

Kol.Kol. K.Gulanowski z Białegostoku, Stanisław Malinowski z Łodzi, Jan Maciejczyk z Białegostoku podkreślają konieczność częstszych kontaktów oddziałów z Z.Gł. i współpracy oddziałów zwłaszcza Łomża - Białystok. O umożliwieniu spędzania urlopów w Łomży kol.kol. z innych oddziałów. Kol. Józef Parowski podkreślił starania T-stwa dla podniesienia życia gospodarczego w Łomży.

Ad.6. Po zakończeniu dyskusji odczytano wniosek Głównej Komisji Rewizyjnej o udzielenie absolutorium ustępującym władzom. Wniosek został przyjęty jednogłośnie przez aklamację.

Ad.7. Wybory władz centralnych T-stwa.

Komisja-matka przedstawiła Zjazdowi proponowany skład Zarządu Głównego, Głównej Komisji Rewizyjnej, Sądu Koleżeńskiego. Poszczególne listy zostały przyjęte przez Zjazd. W wyniku jawnego głosowania do Zarządu Głównego weszli:

1. kol. Piotr Bańkowski	5. Kol. Stanisław Kalinowski
2. " Edward Ciborowski	6. " Urszula Kalinkiewiczowa
3. " Jerzy Jabłoński	7. " Stanisław Krupka
4. " Anna Jarnuszkiewiczowa	8.Kol.Franciszek Wasażnik
	9. Kol. Alina Wyrzykowska.

Do Głównej Komisji Rewizyjnej weszli:

1. Kol. Witold Suchodolski	5. Kol. Jan Kaczyński
2. " Stanisław Góralczyk	6. " Zofia Krawczykowa
3. " Tadeusz Brzostowski	7. " Janina Kalinowska
4. " Krystyna Chrobakowa	8. " Stefan Uściński

W skład Sądu Koleżeńskiego weszli:

1. Kol. Edmund Dąbrowski	5. Kol. Henryk Cieśluk
2. " Elżbieta Cyfracka	6. " Tadeusz Rybicki
3. " Wanda Dzwonkowska	7. " Jan Kisiel
4. " Włodzimierz Fedyszyn	8. " Adam Gąsowski

Ad.8. Program działalności T-stwa na okres 1961/62 omówiony został przez Kol.Ciborowskiego. W streszczeniu sprowadza się do następujących spraw:

- 1/ Dalsze starania o budowę kolei Łomża - Giżycko i rozwój gospodarczy terenu.
- 2/ Wydanie II zeszytu wiadomości Towarzystwa Przyjaciół Ziemi Łomżyńskiej.
- 3/ Przygotowanie do Zjazdu w Łomży w roku 1965.
- 4/ Realizacja Uchwał Zjazdu.
- 5/ Popularyzacja wśród młodzieży zadań Towarzystwa Przyjaciół Ziemi Łomżyńskiej i spowodowanie żywszego udziału w pracach Towarzystwa.

Ad. 19. Protokół komisji wnioskowej odczytuje kol. Jan Kisiel. Nastąpiła krótka dyskusja, w której głos zabierał kol. Wacław Saciłowski, kol. Ziemowit Swiderski, kol. Edward Ciborowski.

Po zapoznaniu się z wnioskami zgłoszonymi w czasie dyskusji i złożeniu na piśmie, komisja wnioskowa zaproponowała uchwalenie następujących wniosków:

1. Walny Zjazd Delegatów T.P.Z.L. uchwała absolutorium ustępującemu Zarządowi Głównemu i zgodnie z wnioskiem Gł.Komisji Rewizyjnej wyraża jego członkom podziękowanie, w szczególności przewodniczącemu kol. Ciborowskiemu za energię i wytrwałość w kierowaniu pracami T-stwa.
2. Wszystkie oddziały winny zbierać wszelkie materiały dotyczące Ziemi Łomżyńskiej /literackie, pamiętnikarskie, dziennikarskie, niepisane legendy i pieśni, życiorysy itp./.
3. Wszystkim oddziałom Walny Zjazd zaleca wzmoczenie dyscypliny w zbieraniu składek.
4. Zarządy oddziałów odpowiedzą w terminie do 30.XI.61 na ankietę Z.Gł. w sprawie rozprowadzenia książki Monografia Łomży, zaś do dnia 31.XII.1961 r. wpłacą 30 % wartości zadeklarowanych do rozprowadzenia egzemplarzy.
5. Oddział łomżyński winien popularyzować cele T-stwa na terenie miasta i powiatu, zaktywizować na terenie powiatu środowisko nauczycielskie i młodzieżowe oraz nawiązać bliższą współpracę z biblioteką powiatową.

w Łomży oraz muzeum w Nowogrodzie i Łomży. Terenowo wienem objąć także miasta i powiaty - Ostrołęka, Kolno, Zambrów, nawiązać kontakt z ich władzami administracyjnymi i spowodować w dalszej przyszłości powstanie tam oddziałów. Dla zaktywizowania młodzieży należy kontynuować zapoczątkowaną w r.1958 akcję spotkań z łomżyńskimi maturzystami, popularyzując statut, wydawnictwa i prace T-stwa.

6. Zarząd Gł. uzgodni z władzami miasta i powiatu łomżyńskiego aby "Dni Łomży" były organizowane w czasie Dni Oświaty lub w końcu roku szkolnego, celem umożliwienia wzięcia udziału szerszego w nich członkom T-stwa i młodzieży szkolnej.
7. Celem zaktywizowania oddziału łomżyńskiego Zarząd Główny powinien przynajmniej dwa razy do roku odbywać swe posiedzenia w Łomży z udziałem przewodniczących Zarządów oddziałów T-stwa i władz terenowych.
8. Zarząd Gł. swą uwagę i działanie skoncentruje przede wszystkim na oddziałach łomżyńskim, białostockim i warszawskim, jako najbliższych związanych z Ziemią Łomżyńską.
9. Zarząd Gł. opracuje trzyletni program pracy, w którym uwzględni także nie wykonane dotąd uchwały Zjazdu Koleżeńkiego z 1958 roku i Zjazdu Delegatów z 1960 i 1961 r. /poddając je ewentualnej korekcie/ i przedstawi do uchwalenia Zjazdowi w 1962 r.
10. W najbliższym numerze "Wiadomości Łomżyńskich" Z.Gł. poda do wiadomości informację o zlikwidowaniu komisji problemowych T-stwa.
11. W następnym sprawozdaniu Z.Gł. winne być uwzględniane zagadnienia wykonania uchwał obecnego Zjazdu w sposób umożliwiający ocenę prac Z.Gł.
12. Prócz monografii Łomży zaleca się kontynuować podjęte prace nad wydaniem Rocznika Łomżyńskiego i przygotować tekę zdjęć Łomży i okolic.

Ad.10. Podsumowania obrad dokonał Przewodniczący Zjazdu, wyrażając nadzieję, że działalność T-stwa będzie się nadal rozwijała

pomyślnie, zwłaszcza przy zwiększonej działalności oddz. życząc Nowemu Zarządowi jak najpomyślniejszych wyników dalszej pracy.

Przewodniczący zamknął obrady Zjazdu.

Sekretarz	Sekretarz Techn.	Przewodniczący
/-/ Jan Czochański	/-/ Urszula Kalenkiewicz	/-/ Ziemowit Świderski

x x x

BIEŻĄCY KOMUNIKAT ORGANIZACYJNY

Wykaz aktualnych władz Tow.P.Z.Ł.

Z a r z ą d G ł ó w n y

Edward Ciborowski - przewodniczący - W-wa 22, ul.Prezydencka 11
/ekonomis.-nauczyciel/
Franciszek Wasążnik - zastępca przewodn. - Łomża, ul.Sadowa 6 m 6
/poseł na Sejm/
Stanisław Krupka - zastępca przewodn. - W-wa Wawer, ul.Minerska 43
/nauczyciel/
Jerzy Jabłoński - sekretarz - W-wa, ul.Grójecka 53/57 bl.II m 79
/inżynier, bibliotekarz/
Alina Wyrzykowska - skarbnik - W-wa, .Targowa 15 m 83 /księgowa/
Piotr Bańkowski - członek zarządu - W-wa, Pl.Komuny Paryskiej 4
/docent arch./
Anna Jarnuszkiewiczowa - członek zarządu - W-wa, ul.Fabryczna 24a m 7
/sędzia/
Stanisław Kalinowski - zastępca skarbnika - W-wa, Al.Ujazdowskie
nr 20 m 14 /nauczyciel/
Urszula Kolankiewiczowa - sekretarz techn. W-wa 25, ul.Dworcowa
nr 2 m 6 /księgowa/

G ł ó w n a K o m i s j a R e w i z y j n a

Witold Suchodolski - przewodniczący - W-wa, ul.Akademicka 3 m 64
/krytyk literac./

- Stanisław Góralczyk - zastępca przewodn. - W-wa, ul.Dobra 22/24 m 19
/księgowy/
Tadeusz Brzostowski - sekretarz - Michałowice k/W-wy, ul.Raczyńska
nr 16 /inżynier metal./
Krystyna Chrobakowa - członek Kom.Rewizyjnej - W-wa, ul.Madaliń-
skiego 69/6 /księgowy/
Jan Kaczyński - członek Kom.Rewizyjnej - Zalesie Górne, ul.Sosnowa 6
/emeryt/
Janina Kalinowska - członek Kom.Rewizyjnej - W-wa, Al.Ujazdowskie
nr 20 m 14 /ekonomista/
Zofia Krawczykowa - członek Kom.Rewizyjnej - Łomża, ul.Giełczyń-
ska 1 /nauczycielka/
Stefan Uściński - członek Kom.Rewizyjnej - W-wa, ul.Mickiewicza
nr 34/36 m 55 /emeryt/

Sąd koleżeński

- Edmund Dąbrowski - przewodniczący - W-wa, ul.Akademicka 3
/prof.vice-rek. SGPiS/
Elżbieta Cyfracka - członek SK - W-wa, ul.Spasowskiego 5 /adwokat/
Wanda Dzwonkowska - członek SK - Łódź, ul.Górska 6/1a /nauczycielka/
Włodzimierz Fedyszyn - "-" - Łomża, ul.22 Lipca 8 /dyr.liceum/
Henryk Cieśluk - "-" - W-wa, ul.Filtrowa 62/35
/zast.nacz.prokurat./
Tadeusz Rybicki - "-" - W-wa, Pl.Konstytucji 5 m 72a
/pułkownik/
Jan Kisiel - "-" - W-wa, ul.Noakowskiego 12/7 /adwokat/
Adam Gąsowski - "-" - Białystok, ul.Kraszewskiego 17/6
/pr.um.budown./

Posiedzenia robocze członków Zarządu Głównego Towarzystwa odbywają się w każdy wtorek w Warszawie, ul.Prezydencka 11 o godz. 18-ej.

W dniu 15.II.1962 r. na zebraniu organizacyjnym Zarządu oddział warszawskiego TPZŁ, władze Zarządu ukonstytuowały się jak niżej:

- 1/ Franciszek Kamiński - przewodniczący - W-wa, ul.Woronicza 18 m 3
/zatr.Miej.Przedsięb.Rob.Inżynier./
- 2/ Czochoński Jan - I zastępca - W-wa, ul.Balonowa 27 m 2 /rencista/.

- 3/ Tadeusz Brzostowski - II zastępca - Michałowice k/W-wy, ul. Ra-
szyńska 16 /rencista/.
- 4/ Owczarenko Zofia - sekretarz - W-wa, ul. Okopowa 59/II C 164
/zatr. Polskie Radio i TV/.
- 5/ Switalowa Eugenia - skarbnik - W-wa, ul. Swierczewskiego 78 m 5
/zatr. Pol. Mon. Loter./
- 6/ Chrobakowa Krystyna - członek zarządu - W-wa, ul. Madalińskiego 69/6
- 7/ Wiejakowa Blanka - "- - W-wa, ul. Odyńca 15 m 9
/zatr. Szkoła Nr 172/
- 8/ Arasimowicz Henryk - "- - W-wa, ul. Marzanny 4 m 29
/zatr. Pol. Radio i TV/
- 9/ Wądołowska Zofia - "- - W-wa, ul. Naruszewicza
nr 2-4 /zatr. Insp.
Przem. Gumowego/

Z a s t ę p c y:

- 1/ Kalinowska Janina - W-wa, Al. Ujazdowskie 20 m 14 /zatr. Centr.
Handlowa ELMET/.
- 2/ Sałasińska Zofia /Gawryś-Kurzawińska/ - W-wa, ul. Kazimierzowska
nr 57 m 57 /zatr. Pogot. Opiek./

K o m i s j a R e w i z y j n a:

- 1/ Bagiński Stanisław - przewodnicz. - Józefów k/Otwocka, ul. Lipowa 2
/zatr. Biuro Sprz. Teleradiotechn./.
- 2/ Plebański Lubomir - członek kom. W-wa, ul. Uniwersytecka 4
/zatr. Bank Rolny/.
- 3/ Załęski Stanisław - "- W-wa, ul. Puławska 94 /zatr. Kom.
Plan. przy R.M./.
- 4/ Rybicki Tadeusz - zast. czł. - W-wa, Pl. Konstytucji 5 /zatr.
Kom. Plan. przy R.M./.
- 5/ Makowski Antoni - zast. czł. - W-wa, ul. Kwiatowa 23 m 74
/zatr. Min. Finansów/

L O D Z - skład Zarządu oddziału przedstawia się następująco:

- 1/ Gedroyć Wacław - przewodniczący - ul. Gdańska 9. 2/ Gryczyńska
Marta - I vice przewodn. - ul. Narutowicza 3. 3/ Gorzochowski
Leon - II vice przewodn. - ul. Flatta 22 bl. 38-II. 4/ Pogonowski
Józef - sekretarz - ul. Kopernika 34. 5/ Rybacki Bolesław -
skarbnik - Kilińskiego 44. 6/ Pietrzak Bolesław - czł. zarządu -
Pabianice, ul. Żukowa 26. 7/ Niewińska Julia - czł. zarządu -

Al. Kościuszki 93. 8/ Kwiatkowska Jadwiga - Zacisze 6.

Komisja Rewizyjna: 1/ Malinowski Stanisław - przewodniczący - ul.Świerczewskiego 3. 2/ Kulesza Regina - czł. komisji - ul.Kościuszki 91. 3/ Kajrunajtys Zofia - czł.komisji ul.Tkacka 18a. 4/ Walecki Julian - z/ca czł.komisji - ul.Uniwersytecka 12. 5/ Pietrzak Zofia - z/ca czł.komisji - Pabianice, ul.Żukowa 26.

Ł O M Ż A - Zarząd oddziału - 1/ Witold Prusiński - przewodniczący, ul.Nadnarwiańska 3. 2/ Włodzimierz Fedyszyn - z/ca przewodn. ul.22 Lipca 8. 3/ Erwin Dąbrowski - sekretarz - ul.Świerczewskiego 5. 4/ Kazimiera Falko - skarbnik - ul. 22 Lipca 42. Członkowie Zarządu: 5/ Piotr Wnorowski, ul.Bernatowicza 6. 6/ Zofia Krawczyk - ul.22 Lipca 20. 7/ Tomasz Kolasiński. 8/ Jan Piątek - ul.22 Lipca 51.

Komisja Rewizyjna: 1/ Stanisław Sosnowski - ul. Mikołaja 16. 2/ Józef Narolewski, ul.Polowa 8a. 3/ Stanisław Ogrodnik, ul.Sadowa 4. 4/ Helena Czernekowa - Armii Czerwonej 32,

B I A Ł Y S T O K - Zarząd Oddziału - 1/ Maciejczyk Jan - przewodniczący, ul.Sienkiewicza 28a m 35. 2/ Rode Sylwester - vice przewodn., ul.Sobieskiego 5. 3/ Jaźwiński Stefan - sekretarz, ul.Wesoła 13/2. 4/ Jesionkowski Kazimierz - skarbnik, ul.Żurawia nr 33. 5/ Rudzka Danuta - czł.prez., ul.Staszycza 8 m 1.

Komisja Rewizyjna: 1/ Gędzielewski Józef - przewodniczący, ul.Stołeczna 7. 2/ Parowski Józef - czł.K.R. - ul.Artyleryjska 10 m 1. 3/ Zaborowski Jan - czł.K.R. - ul.Nowy Świat 14 m 9.

O L S Z T Y N - Zarząd Oddziału - 1/ Michał Skrodzki - przewodniczący - ul.Marchlewskiego 1-10. 2/ Poklewska Krystyna - sekretarz - ul.Skłodowskiej 11. 3/ Choiński Stanisław - skarbnik, Kortowo, blok 6 pok.217. 4/ Kamionowski Michał - czł.zarz., ul.Warmińska 5-7. 5/ Chabasińska Jadwiga - czł.zarz., ul.Grunwaldzka 35-1.

Komisja Rewizyjna: 1/ Kazimierz Jakubowski, Al.Wojska Polskiego 55-5. 2/ Tadeusz Pachucki - Kortowo bl.19m11.

W R O C Ł A W - Zarząd Oddziału - 1/ Ziemowit Swiderski - przewodniczący, ul. Swierczewskiego 46 m 4. 2/ Bohdan Tuszowski - v-przewodn., ul.St.Dubois 29 m 8. 3/ Szulc Tadeusz - sekretarz - ul.Puławskiego 18 m 4. 4/ Urszula Zagrodna - skarbnik - ul.Sztabowa 85 m 8. 5/ Czarnecka Hanna - zast.skarbnika, ul.Kluczborska nr 17 m 2. 6/ Irena Kalinowska - zast.sekretarza, ul.Słężno 196 m 7. 7/ Eleonora Dajnowska - czł.zarządu - ul.Grunwaldzka 17 m 5

K o m i s j a R e w i z y j n a: 1/ Mieczysław Czarnecki - przewodniczący, ul.Swierczewskiego 5 - Brzeg Dolny. 2/ Józef Lisiecki - czł.K.R. - ul.Pocztowa 20 m 5. 3/ Wanda Lemańska - czł.K.R., ul.Rodakowskiego 20 m 1

S O P O T - Zarząd Oddziału - 1/ Maria Żelazny - przewodniczący - ul.Marynarzy 1 m 1. 2/ Antoni Kowalewski - sekretarz, ul.Dzierżyńskiego 29 m 5. 3/ Kazimierz Iwanowski - skarbnik, ul.Racławicka 4.

K o m i s j a R e w i z y j n a: 1/ Maria Moczydłowska - przewodniczący - ul.Szopena 16 m 5. 2/ Filochowska - Fedor Zofia - sekretarz K.R. - ul.Powstańców Warszawy 79/2. 3/ Roman Wójcicki - członek K.R. - Oliwa, ul.Westerplatte 7 m 1.

SPRAWOZDANIE FINANSOWE

Towarzystwa Przyjaciół Ziemi Łomżyńskiej z siedzibą
w Warszawie sporządzone za okres od 1.I. - 31.XII.1961

W P Ł Y W Y

1. Pozostał. z ub. lat 37.991,99
2. Ze składek członk. 1.330,-
3. Na fundusz wydawn. 36.082,-

R a z e m wpl. 75.403,99

75.403,99

W Y D A T K I

1. Wydatki kancel. 570,40
2. -"- adminis. 2447,87
3. -"- na przjazdy 69,- 3.087,27
4. Wypłacono honorar. 5.275,50

R a z e m 8.362,77

Saldo na rok 1962 67.041,22

75.403,99

B I L A N S

za okres od 1.I. - 31.XII.1961 r.

A K T Y W A

1. Gotówka w kasie 370,08
2. Gotówka w PKO 66.620,44
3. Inwentarz 3.200,-
4. Dłużnicy 1.683,-

B I L A N S: 71.873,52

P A S Y W A

1. Fundusz ze składek członkowskich 6.584,25
2. Fundusz na wydawnictwa 38.790,15
3. Fundusz ze Zjazdu b.wychowanków Szkoły Średniej w Łomży 21.352,82
4. Fundusz w inwentarzu 3.200,-
5. Fundusz wpływów różnych 314,-
6. Wierzyciele 1.632,30

B I L A N S: 71.873,52

Warszawa, dnia 26.I.1962 r.

Skarbnik /-/ A.Wyrzykowska

Przewodniczący /-/ Edw.Ciborowski

Pokwitowanie wpłat na fundusz wydawniczy /od 1.4.60 do 31.1.62/

1. Krupka Stanisław	1.000,-	49. Mackiewicz Władysław	130,-
2. Kisiel Jan	100,-	50. Modros J.	200,-
3. Jabłonowski Roman	100,-	51. Kozioł Roman	100,-
4. Bańkowski Piotr	50,-	52. Maliszewski J.	135,-
5. Kaziowski Tadeusz	30,-	53. Ciborowski Edward	197,75
6. Suchocki Antoni	30,-	54. Cwalina Kazimierz	25,-
7. Chętnik Adam	10,-	55. Góralczyk Stanisław	25,-
8. Bargielski Jan	50,-	56. Nestorowicz Wacław	25,-
9. Szymański	25,-	57. Drzewica-Wasilewska	25,-
10. Dr Trojanowski Ireneusz	100,-	58. Letkiewicz Michalina	25,-
11. Brodowska Janina	100,-	59. Dardziński Edward	25,-
12. Dr Olszewski	100,-	60. Szyjko Czesław	25,-
13. Wierzchoniowa Janina	10,-	61. Stępkowski Wacław	25,-
14. X.Cempura Henryk	60,-	62. Świątkowska Leonilla	25,-
15. Nadolny	100,-	63. Galiński Teofil	25,-
16. Kamiński	50,-	64. Wardaszko Jan	25,-
17. Smurzyński Jerzy	30,-	65. Kamińska Barbara	25,-
18. Zieliński Bronisław	50,-	66. Brzostowska Helena	25,-
19. Butler M.	10,-	67. Switalowa Eugenia	25,-
20. Strękowski	100,-	68. Konopka Zygmunt	25,-
21. Jordanowa M.	30,-	69. Grodzki Edwin	20,-
22. Konopnicka Janina	50,-	70. Swiderski Ziemowit	100,-
23. Gołaszewska Kazimiera	50,-	71. Kom.Obch.Tysiacle.Lomży	35.000,-
24. Siwińska	130,-	72. Pacewiczowa Regina	30,-
25. Pow.Sp.Spoż.Lomża	5.000,-	73. Szkoła w Rudnikach	50,-
26. Bonarowski	50,-	74. Malinowski Stanisław	50,-
27. Maciejewska Wanda	20,-	75. Gryczyńska Marta	50,-
28. Nowak M.	60,-	76. Pretnak Bolesław	20,-
29. Klus Bolesław	25,-	77. Sledziwski Mieczysław	75,-
30. Dobroński Józef	100,-	78. Piaszczyńska Teresa	20,-
31. Grażewiczowa Jadwiga	65,-	79. Pogonowski Józef	20,-
32. Trzaska Maria	60,-	80. Galińska Kazimiera	20,-
33. Dąbrowski Edmund	100,-	81. Niewińska Julia	20,-
34. Prusiński Robert	100,-	82. Kalinowski Kazimierz	20,-
35. Arasimowicz Henryk	25,-	83. Gedroyć Wacław	40,-
36. Charłampowicz Stanisław	25,-	84. Rybacki Bolesław	20,-
37. Chrobakowa Krystyna	25,-	85. Oddział warszawski	590,-
38. Jabłoński Jerzy	25,-	86. Oddział łódzki	120,-
39. Jarnuszkiewiczowa Anna	50,-	87. Oddział olsztyński	269,40
40. Plebański Lubomir	25,-	88. Oddział łomżyński	1.000,-
41. Mendłowska Maria	25,-	89. Oddział wrocławski	821,-
42. Walędziak Jan	25,-	90. Oddział białostocki	220,-
43. Załęski Stanisław	25,-	91. Z wpływów różnych	150,-
44. Dr Pianka	100,-		
45. Boguska Z.	100,-		
46. Wasążnik Franciszek	130,-		
47. Zaborowska Halina	80,-		
		R a z e m	zł. 48.468,15

3. ROZWOJ GOSPODARCZY ZIEMI ŁOMŻYŃSKIEJ
w bieżącym planie pięcioletnim /1961-1965/

Ziemia Łomżyńska podlega dwóm ośrodkom administracyjnym. Powiaty: łomżyński, kolneński, zambrowski należą do województwa białostockiego; powiat ostrołęcki - do woj. warszawskiego. Stwarza to pewne trudności dla zbiorczego przedstawienia całości elementów, decydujących o rozwoju gospodarczym, gdyż plany obu województw ułożone są nieco inaczej.

Plan województwa białostockiego, uchwalony przez WRN w dn. 26.9.1961 r., przewiduje koncentrację nakładów na rozwój przemysłu w czterech punktach, wśród których Łomża zajmuje czołowe miejsce. Natomiast w planach woj. warszawskiego, okręg kurpiowski potraktowany jest jako ściśle rolniczy, z wyjątkiem samego miasta Ostrołęki, koło której przewiduje się dalszą rozbudowę przemysłu papierniczego i materiałów budowlanych.

Z wyżej wymienionych względów plany zostały przedstawione w przekroju powiatowym.

POWIAT ŁOMŻYŃSKI

I. Przemysł.

Rodzaj produkcji	Lokalizacja	Rozp. inwest.	Zakończenie inwest	Nakłady 1961/1965	Zatrudnienie 1965	Zatrudnienie docelowe	Wzrost zatrudnienia
Zakł. Ziemniacz.	Łomża	1961	1964	220,0	320	.	320
Zakł. Silikatowe	Śniadowo	1962	1964	37,6	130	.	130
Fabryka Mebli	Łomża	1964	1966	42,0	.	480	.
Fabryka Obrabiarerek Drewna	Łomża	.	.	21,2	.	244	.
Młyn przemysł.	Łomża	.	.	4,7	20	.	20
Browar	Drozdowo	.	.	30,0	.	85	85
Rozbudowa cegielni	Mątwica	.	.	0,6	125	.	.
R a z e m				356,1	ml.zł.		

Podane w zestawieniu cyfry różnią się od pierwotnie uchwalonych w następujących pozycjach: 1/ Budowa Zakładów Ziemniaczanych: zwiększono o 90 ml.zł., na skutek projektowanego rozszerze-

nia zakresu produkcji, tj. uruchomienia syropiarni i glukozowni, 2/ F-ka Mebli - o 10 ml.zł., 3/ Rozbudowa Młyna - o 3 ml.zł., 4/ Rozbudowa cegielni - o 0,6 ml.zł., 5/ F-ka Obrabiarek - o 21,2 ml.zł. Razem wysokość projektowanych inwestycji podniosła się z 231,3 ml.zł. do 356,1 ml.zł.

II. Rolnictwo. Ogólna suma nakładów w tym dziale - 113,9 ml.zł.

Najpoważniejsze miejsce zajmują tu nakłady na melioracje i zagospodarowanie użytków zielonych w sumie 64,3 ml.zł. Między innymi przewidziane jest zagospodarowanie łąk Mątewica - Kupiski przy wykorzystaniu wód ściekowych z krochmalni, kosztem 12,6 ml.zł.

W dziedzinie mechanizacji przewiduje się z funduszu rozwoju rolnictwa powiększenie ilości traktorów wraz z zestawami maszyn towarzyszących o 400 sztuk. Ponadto przewidziana jest w planie budowa w Łomży Państw. Ośrodka Maszynowego /nakład 13,2 ml.zł., - zatrudnienie - 125 osób/.

Elektryfikacja: zelektryzowanie 106 wsi /nakład 26,1 ml.zł./

Budownictwo wiejskie: kredyt w wysokości 79 ml.zł., na budowę 1800 budynków mieszkalnych oraz 2150 gospodarczych. W efekcie przewidywany jest wzrost produkcji rolnej na rok 1965 o 23 % i osiągnięcie przeciętnych zbiorów czterech zbóż w wysokości 16,6 q/ha, ziemniaków - 180 q/ha, oraz poważny wzrost ilości bydła przy równoczesnym spadku ilości koni.

Spółdzielczość związana z rolnictwem: 1/ Budowa Okręgowych Zakładów Mleczarskich w Piątnicy /24 ml.zł., - zatrudnienie - 55 osób/, 2/ Budowa Przechowalni Owoców w Drozdzie, 3/ Budowa Przechowalni Owoców w Łomży.

III. Komunikacja. Ogólna suma nakładów w tym dziale - 56,7 ml.zł.

Zakup 170 jednostek transportowych poprawi warunki komunikacyjne miasta i powiatu /PKS/ 48,0 ml.zł.

Inwestycje drogowe 8,7 ml.zł.

IV. Spółdzielczość. Ogólna suma nakładów - 59,3 ml.zł.

W.Z.S.Pr.: - budowa magazynów; W.Z.S.I. - budowa zakładu pracy; W.Z.G.S. - budowa 3 wytwórni wód, 1 piekarni w Piątnicy, 1 masarni w Jedwabnem, 5 składnic materiałów budowlanych, 3 domów towarowych; Z.S.S. "Społem" - budowa masarni w Łomży.

V. Oświata i Kultura. Ogólna suma nakładów 33,4 ml.zł.
Przewiduje się budowę przedszkola w Łomży. Budowę Domu Kultury w Jedwabnem. Budowę Liceum w Jedwabnem. Budowę 16 szkół.

VI. Służba zdrowia. Ogólna suma nakładów 22,1 ml.zł.
Przewiduje się budowę ośrodka zdrowia w Sniadowie i Nowogrodzie. Budowę domu rencisty w Łomży /4,8 ml.zł./ oraz ukończenie budowy szpitala w Łomży.

VII. Budownictwo mieszkaniowe. Ogółem 83,3 ml.zł.
W ramach budownictwa ZOR przewiduje się budowę izb mieszkalnych 1.646 izb
ponadto zakłady pracy wybudują 538 izb
budownictwo spółdzielcze , 722 izby
budownictwo indywid.kredytowane 250 izb
budownictwo indywid.niekredytowane 250 izb
r a z e m . 3.406 izb

VIII. Zatrudnienie. Do podniesienia stanu zatrudnienia przyczyni się znacznie powstanie z dniem 1.I.1962 r. w Łomży przedsiębiorstwa budowlanego, które zatrudniać będzie 700 osób. Przy pełnej realizacji planów przybyło by 2500 stanowisk pracy.

IX. Spółdzielczość mieszkaniowa. Ogółem nakłady 32,7 ml.zł.

X. Gospodarka komunalna. Ogólna suma nakładów 14,6 ml.zł.
Budowa sieci wodno-kanalizacyjnej, budowa oczyszczalni ścieków w Łomży, Jedwabnem, Sniadowie, Wiźnie.

R a z e m 772,0 ml.zł.

POWIAT KOLNO.

I. PRZEMYSŁ. Ogółem suma nakładów 14,5 ml.zł.

Rodzaj produkcji	Lokalizacja	Rozp. inwest	Zakoń inw.	Nakład w ml. zł.	Zatrud w r. 1960	Zatrud w r. 1965	Zatr. docelowe	Wzrost zatrudnienia
Zakłady Dzierżarskie	Kolno	.	.	13,3	.	200	.	.
Rozbudowa Młyna	Borkowo	.	.	1,2
R a z e m				14,5				

<u>II. Rolnictwo.</u> Ogółem suma nakładów	103,8 ml.zł.
Melioracja 13048 ha	76,4 ml.zł.
Budownictwo	9,1 ml.zł.
Elektryfikacja	8,6 ml.zł.
POM w Kolnie	8,1 ml.zł.
Lecznica zwierząt	1,6 ml.zł.
<u>III. Komunikacja.</u> Ogółem suma nakładów	6,8 ml.zł.
<u>IV. Gospodarka komunalna.</u> Ogółem suma nakładów	7,15 ml.zł.
Budowa sieci wodno-kanalizacyjnej	1,1 ml.zł.
Remont urządzeń komunalnych	2,25 ml.zł.
<u>V. Budownictwo DBOR.</u> Ogółem suma nakładów	15,4 ml.zł.
<u>VI. Oświata.</u> Ogółem suma nakładów	24,1 ml.zł.
<u>VII. Zdrowie.</u> Ogółem suma nakładów	16,0 ml.zł.
Budowa szpitala w Kolnie	9,0 ml.zł.
-"- żłobka w Kolnie	3,7 ml.zł.
-"- 2 ośrodków zdrowia	2,8 ml.zł.
w Łysych i Zbójnej	
<u>VIII. Kultura</u> - budowa Domu Kultury w Kolnie	5,1 ml.zł.
<u>IX. Spółdzielczość.</u> Ogółem suma nakładów	23,1 ml.zł.
W tym związane z rolnictwem: budowa zakładu mleczarskiego w Łysych	7,3 ml.zł.
<u>X. Budowa tuczarni</u>	3,6 ml.zł.
<u>R a z e m</u>	<u>221,47 ml.zł.</u>

POWIAT ZAMBRÓW

I. Przemysł. Ogółem suma nakładów 120,0 ml.zł.

Rodzaj produkcji	Lokalizacja	Rozp. inwest.	Zakoń. inwest.	Nakłady w ml.zł.	Zatrudnienie w 1960	Zatrudnienie w 1965	Wzrost zatrudnienia
Zambrowskie Zakłady Przem. Bawełnianego	Zambrów	1955	1962	120,0	1060	2000	940

<u>II. Rolnictwo.</u> Ogółem suma nakładów	127,5 ml.zł.
Melioracje	104,8 ml.zł.
Elektryfikacja	5,5 ml.zł.
Budowa POM	13,1 ml.zł.
PGR	1,9 ml.zł.
<u>III. Spółdzielczość.</u> Ogółem suma nakładów	23,03 ml.zł.
W tym związana z rolnictwem budowa Okręg. Zakł.Mleczarskich w Zambrowie	8,4 ml.zł.
<u>IV. Spółdzielczość mieszkaniowa.</u> Ogółem suma nakładów	33,1 ml.zł.
<u>V. Komunikacja.</u> Ogółem suma nakładów	5,3 ml.zł.
<u>VI. Gospodarka komunalna i budown.mieszkaniowe</u>	83,5 ml.zł.
Przewidziane: budowa hotelu, oczyszczanie ścieków, budowa R.N.	1.315 izb
Budowa zakładów pracy	580 izb
Budowa spółdzielcza	486 izb
Budowa indywidualna kredytowana	250 izb
Budowa indywidualna niekredytowana	200 izb
R a z e m	2.831 izb
<u>VII. Zdrowie i opieka społeczna.</u> Ogółem suma nakładów	27,2 ml.zł.
W tym budowa szpitala	23,0 ml.zł.
<u>VIII. Oświata.</u> Budowa 14 szkół	23,0 ml.zł.
<u>IX. Handel.</u> Ogółem suma nakładów	0,6 ml.zł.
R a z e m	442,25 ml.zł.

POWIAT OSTROŁĘKA

I. Przemysł.

1/ Budowa Zakładów Silikatowych w Ostrołęce /Plan Centralny/	5,2 ml.zł.
2/ Budowa Fabryki Papieru w Ostrołęce /Plan Centralny/	

<u>II. Rolnictwo.</u> Ogółem suma nakładów	180,0 ml.zł.
W tym melioracje	114,0 ml.zł.
stacja ochrony roślin	1,3 ml.zł.
agronomówki	1,2 ml.zł.

elektryfikacja	35,6 ml.zł.
budowa POM wraz z 3 filiami	18,7 ml.zł.
stacja unasien.	4,0 ml.zł.

III. Komunikacja. Ogółem suma nakładów 9,8 ml.zł.

IV. Gospodarka komunalna i mieszkaniowa 60,9 ml.zł.

W tym: budowa kanalizacji 10,0 ml.zł.

 "- wodociągów 10,0 ml.zł.

 "- oczyszczalni 4,8 ml.zł.

 "- bloków mieszkalnych 33,8 ml.zł.

V. Zdrowie i opieka społeczna. Ogółem suma nakładów 48,8 ml.zł.

W tym: budowa szpitala w Ostrołęce 42,9 ml.zł.

 budowa 2 ośrodków zdrowia 4,8 ml.zł.

 budowa apteki 1,0 ml.zł.

VI. Komitet Kultury Fizycznej i Turystyki.

Budowa stadionu sportowego 2,1 ml.zł.

VII. Budowa i remont szkół. Ogółem suma nakładów 74,6 ml.zł.

VIII. Zakupy 0,9 ml.zł.

R a z e m 382,3 ml.zł.

- bez inwestycji z Planu Centralnego i udziałowości.

Jak wynika z powyższego zaprojektowane wydatki planu terenowego koncentrują się w następujących dziedzinach:

rolnictwo	47,1 % /Melioracje 30 %/
budowa szkół	19,5 %
gospod.komunalna	15,9 %
zdrowie	12,6 %

Z e s t a w i e n i e

	Łomża	Kolno	Zambrów	Ostrołęka
Przemysł	356,1	14,5	120,0	5,2
Rólnictwo	113,8/mel.64,0	103,9/76,4	125,7/104,8	180/114,0
P.K.S.	48,0			
Gospod.komunalna	14,6	7,15	83,5	27,1
Budown.mieszkan.	83,3	15,4		33,8
Oświata Kultura	33,4	24,1	23,6	74,6
Służba zdrowia i opieki społ.	22,1	16,0	27,2	48,8
Komunikacja	8,7	6,8	5,3	9,8
Spółdzielczość	59,3	23,4	23,65	.
Spół.mieszkan.	32,7		33,10	.
Główny Komitet Kult.Fizycznej		1,5		2,1
Budowa tuczarni		3,6		
	772,0	221,47	442,25	382,3

W okresie planu 5-letniego nie wszystkie zamierzone inwestycje zostaną ukończone a tym samym nie będą mogły odegrać pełnej roli w podniesieniu życia gospodarczego Ziemi Łomżyńskiej, nie mniej nakłady inwestycyjne na budownictwo odegrają poważną rolę w układzie stosunków i zatrudnienia.

Opracowano na podstawie materiałów nadesłanych przez Posła Ziemi Łomżyńskiej ob.Franciszka Wasążnika i zawartych w Dzienniku Wiad.Urzędow.WRN - Białystok Nr 11/61 i W-wa Nr 11/61

4. BIBLIOGRAFIA.

W ostatnich czasach ukazały się następujące wydawnictwa dotyczące Ziemi Łomżyńskiej:

1. Rocznik Białostocki tom I. Praca zbiorowa. Wyd. staraniem Muzeum w Białymstoku w 1961. Str. 424. Praca dotyczy badań wykopaliskowych, osadnictwa. Na szczególną uwagę zasługuje z punktu naszych zainteresowań rozprawa A. Kamińskiego "Wizna na tle pogranicza polsko-rusko-jaćwieskiego".
2. Województwo białostockie. Praca zbiorowa. Zarys geograficzno-gospodarczy. Wyd. przez "Wiedzę Powszechną" 1961. Str. 336
3. Kurpie. 4-6 numer Literatury Ludowej. Warszawa 1961. Wyd. Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego. Cena zł. 25.- /praca zbiorowa/.
4. A. Chętnik. Strój Kurpiowski puszczy zielonej. Wyd. Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego 1961. Bogato ilustrowane. Cena 32.- zł.
5. Rocznik Statystyczny woj. białostockiego. Nakł. Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej. Białystok 1961. Str. 371
6. Komuniści Białostoczczyzny /wspomnienia/. Wyd. Komitet Wojewódzki P.Z.P.R. w Białymstoku. Str 157
7. Piętnaście lat w życiu gospodarczym i społecznym woj. białostockiego. Wyd. Prezyd. W.R.N., Prezyd. Woj. Komit. Frontu Jedności Narodu. Białystok 1959.
8. Łomża we wspomnieniach gminy żydowskiej. Wyd. Tel-Aviv /Izrael/. Wydane przez dr. Y. T. Lewińskiego w języku hebrajskim. Obejmuje okres od 1914 - 1940.

Fragment kwartalnika poświęconego
dziejom ruchu robotniczego pt.
"Z pola walki" nr 2 rok 1958
autor W. Dąbrowski

Takie życie trwało w Łomży do 1900 r. W tym roku doszliśmy do wniosku, że musimy utworzyć rewolucyjną organizację, której celem ma być walka z caratem o niepodległość Polski. Nie zdawaliśmy sobie wtedy sprawy z tego, kto w tej niepodległej Polsce ma rządzić, w imię czyich interesów. Wiedzieliśmy tylko, że Naród Polski składa się w większości z ludu pracującego, a więc naiwnie sądziliśmy, iż jakoś samo zrobi się tak, że wolna Ojczyzna będzie dla mas ludowych matką, a nie macochą. Wierzyliśmy, że o wyzwoleniu spod jarzma caratu myślą i organizują się do walki o nie również w innych miejscach Polski, i że z czasem zetknemy się i walkę poprowadzimy wspólnie.

Takie idee przyświecały nam, gdy 21 października 1900 r. zainicjowaliśmy działalność rewolucyjno-narodowej organizacji pod nazwą "Orzeł Biały".

Założycielami byli: Romuald Bielicki - w okresie międzywojennym poseł na sejm z ramienia Stronnictwa Narodowo-Ludowego, Feliks Grądzki - późniejszy członek Narodowej Demokracji, Wacław Szczęsny - późniejszy działacz ruchu ludowego, uczestnik rewolucji 1917 r., Włodzimierz Dąbrowski - autor wspomnień, Władysław Świdorski - Swiderek - w latach rewolucji 1905-1907 aktywny członek PPS, później prezydent miasta Łomży, Władysław Osepko - notariusz, mało aktywny społecznie, skłaniający się do Narodowej Demokracji i Bolesław Piasecki - późniejszy urzędnik państwowy.

Skoncentrowaliśmy swe wysiłki wokół wciągnięcia do organizacji najbardziej wartościowej młodzieży rzemieślniczej gimnazjalnej, urzędniczej i chłopskiej.

Już po paru dniach liczba zorganizowanych wzrosła. Znalazł się w naszych szeregach Stanisław Ciepliński /późniejszy działacz endecki/, któremu powierzono opracowanie statutu organizacji. Statut stwierdzał, że członkiem organizacji może być tylko

Polak zobowiązujący się walczyć o wyzwolenie Ojczyzny, zdecydowany poświęcić za nią swoje życie. Myśli te zawarte były również w przysiędze, którą składał każdy członek.

Wkrótce znaleźli się w naszej organizacji wybitniejsi później działacze z terenu łomżyńskiego: Władysław Czyżewski /lekarz naukowiec, aktywny członek PPS/, Zygmunt Tarnowski /członek PPS, uczestnik rewolucji 1905 r., zabity przez żołnierza carskiego w Łomży w 1906 r., w czasie buntu więźniów/, Bogdan Wiśniarski /doktor praw, członek Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości w Hadze/, Mieczysław Czarnecki /lekarz, członek PPS/, Wiktor Supiński /adwokat, członek ND/, Roman Jabłonowski /członek PPS, a następnie członek KC PPS-Lewicy, uczestnik I Zjazdu KPRP, członek KPP, od kwietnia 1922 r. członek KC KPP i Kierownik Wydziału Rolnego/, Witold Suchodolski /w latach 1903-1914 członek PPS, uczestnik rewolucji 1905-1907, w latach 1933-1949 dyrektor Archiwów Państwowych/, Bolesław Sarankiewicz, mój brat Antoni Dąbrowski - wówczas 15-letni chłopak i inni.

Oprócz werbowania nowych członków rozpoczęliśmy poszukiwanie kontaktów z organizacjami nielegalnymi w Warszawie. Zależało nam bowiem na zdobyciu literatury.

W czasie tych poszukiwań natknęliśmy się przypadkowo na studentów pochodzących z łomżyńskiego. Byli to bracia Lutosławscy z Drozdowa - Kazimierz i Józef. Ściągnęli oni do nas działacza nacjonalistycznego Stanisława Kozickiego. Od niego dowiedzieliśmy się, że jest centralna organizacja walcząca o wyzwolenie Polski, że ma ona nawet Skarb Narodowy w Szwajcarii w Rapperswillu. Na czele jej stoi płk. Zygmunt Miłkowski. Organizacja nazywa się "Liga Polska".

Po kilku miesiącach pracy organizacyjnej zwołaliśmy ogólne zebranie członków na dzień 8 maja 1901 r. na Górze Królowej Bony, w pobliżu wsi Siemień. Obecnych było 86 osób. Wybrano Komitet. Opracowano plan działania w terenie. Organizację podzielono na dziesiątki. Z Komitetem kontaktować się miał dziesiątnik. Dziesiątki miały odbywać swoje zebrania raz na tydzień.

Na zebrania tygodniowe dostarczano "bibułę". Początkowo przeważnie krakowskiego "Polaka". Wygłaszano referaty historycz-

ne względnie polityczne.

Z czasem dostawały się do nas broszury i czasopisma innego rodzaju. Tak zapoznaliśmy się z "Głosem" Władysława Dawida. Tak też poznaliśmy broszurę "Kto z czego żyje" Młota. Dzięki tej literaturze referaty i dyskusje nabrały innego charakteru. Spowodowały one rozdzwięk wśród członków organizacji. Wyłoniła się z niej w 1903 r. miejscowa organizacja Polskiej Partii Socjalistycznej.

Najczynniejszymi w pierwszym okresie jej działalności byli: Władysław Świderek-Świdorski, Anna Krajewska /aktywistka PPS podczas rewolucji 1905-1907, uczestniczka strajku szkolnego w lutym 1905 r./, Władysław Czyżewski, Zygmunt Tarnowski, Roman Jabłonowski, Witold Suchodolski, Mieczysław Czarnecki, Antoni Dąbrowski, Bronisław Makowski /członek PPS, uczestnik wydarzeń rewolucji 1905-1907 na terenie Łomży, więzień carski, redaktor pisma "Obrona" wydawanego przez KPP, obecnie członek PZPR/, Anna Makowska /uczestniczka rewolucji 1905-1907, zginęła w czasie pierwszej wojny światowej jako pomocnik lekarza frontowego/, Anna Ehrenkreutz /uczestniczka rewolucji 1905-1907, carski więzień/, Siennicki /nie pamiętam imienia/, Witold Żbikowski /uczestnik strajku szkolnego w Łomży 1905 r./ i inni.

Wkrótce powstała również organizacja SDKPiL. Z wybitniejszych należeli do niej: Józef Łaskowski /szewc, organizator SKPiL na terenie Łomży, carski więzień/, Majzel /student, więziony przez władze carskie za rewolucyjną działalność wśród żołnierzy/, Bogacka /jedna z aktywniejszych działaczek SDKPiL na terenie Łomży, świetna mówczyni wiecowa/, Głinojecki /uczestnik rewolucji 1905 r./, Jan Krukowski, Piotr Karwowski /krawiec, uczestnik Rewolucji Październikowej/, jego ojciec i inni.

Zaledwie część niewielka pozostała w grupie "Orzeł Biały". Z nich do Narodowej Demokracji przeszli: Romuald Bielicki, Feliks Grądzki, Bohdan Winiarski, Wiktor Supiński i inni.

6. Z ŻAŁOBNEJ KARTY.

W okresie ostatnich paru lat odeszły na wieczny spoczynek następujące osoby z naszego grona:

ZDZISŁAW MACIEJEWSKI: zmarł dnia 18 sierpnia 1958 r. w Warszawie, przeżył lat 70. Zmarły rozpoczął naukę w Łomży jeszcze w rosyjskim gimnazjum. W roku 1905 jako uczeń klasy trzeciej brał czynny udział w strajku szkolnym. Po zorganizowaniu w Łomży szkolnictwa polskiego wstępuje do klasy 6-tej Prywatnej 7-mio Klasowej Szkoły Handlowej, poczym wyjeżdża do Warszawy, gdzie uzupełnia studia kończąc Wyższe Kursy Handlowe. Pracę zawodową rozpoczął w Banku Polskim, z ramienia którego zostaje delegowany do Łomży, gdzie organizuje oddział i zostaje jego vice-dyrektorem. Po wyzwoleniu w roku 1945 z ramienia Władzy Ludowej organizuje również Oddział Narodowego Banku Polskiego w Łomży i zostaje jego dyrektorem. Na stanowisku tym pracuje przez 5 lat, poczym na własną prośbę przenosi się do Warszawy, a w roku 1956 przechodzi na emeryturę.

ANNA z PAWLICKICH BARNHARDT wdowa po Zygmuncie, córka powstańca z roku 1863, żołnierza oddziału walczącego w łomżyńskim, obywatela miasta Łomży, działaczka społeczna w Komitetach Rodzicielskich i pomocy ubogim w Łomży w latach międzywojennych i w tym czasie właścicielka pracowni sukien. Zmarła po długiej chorobie w Głoskowie pod Warszawą.

MARIAN KEDZIERSKI mgr filozofii-matematyk, długoletni zasłużony pedagog i wychowawca, przyjaciel młodzieży - całkowicie oddany swemu powołaniu. Działacz Związku Nauczycielstwa Polskiego, uczestnik strajku szkolnego w roku 1905 i pracy niepodległościowej w latach następnych, oficer rezerwy, uczestnik walki zbrojnej o niepodległość Polski od roku 1918 do X.1944. Zmarł w wieku lat 74 w Warszawie.

WITOLD ZDZITOWIECKI artysta sceny polskiej, reżyser, ostatnio reżyser Państwowej Operetki Śląskiej w Gliwicach. B.wychowanek i współpracownik "Reduty", oraz dyrektor teatrów muzycznych w okresie międzywojennym, przy tym gorący patriota, biorący żywy udział w tragicznych dziejach naszej Ojczyzny w ostatniej dobie. Odznaczony za swoją pracę artystyczną i społeczną zmarł w wieku lat 64 w Gliwicach.

JERZY JARNUSZKIEWICZ mgr inż. agronom, absolwent SGGW w Warszawie, działacz na polu agronomii społecznej, ostatnio redaktor podręczników w Państwowym Wydawnictwie Rolniczym i Leśnym, b. harcmistrz, wychowawca młodzieży w szeregach ZHP od roku 1913 do 1949, oficer rezerwy 33 Pułku Piechoty, uczestnik walk o niepodległość Polski w latach 1918-1939, ochotniczy obrońca Łomży i obrońca Warszawy, jeniec Waldenbergu - odznaczony Krzyżem Walecznych i dwukrotnie Srebrnym Krzyżem Zasługi - zmarł nagle w wieku lat 58 w Warszawie, pochowany w grobie rodzinnym w Łomży.

MARIAN WŁODEK mgr filozofii, długoletni zasłużony pedagog i wychowawca, ostatnio od wielu lat nauczyciel Technikum Kolejowego Ministerstwa Komunikacji, odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski i Złotym Krzyżem Zasługi. Zmarł w Warszawie, w wieku lat 72.

MICHAŁ SOKORSKI mgr filozofii - polonista, zasłużony pedagog i wychowawca, emerytowany wizytator Ministerstwa Oświaty, działacz społeczny i polityczny w szeregach PZPR i ZBOWiD - odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi. Zmarł nagle w wieku lat 78 w Piastowie pod Warszawą.

JÓZEF STEFKO urzędnik Banku Ziemskiego w Łomży w okresie dwudziestolecia - ostatnio pracujący i mieszkający w Warszawie - zmarł w dniu 27 maja 1961 r. po długotrwałej i ciężkiej chorobie, przeżywszy lat 71. Osoba Józefa Stefko była dobrze znana starszym mieszkańcom Łomży jako aktywnego działacza społecznego, w pierwszym zaś rządzie Tow. Muzycznego "Lutnia", w której był członkiem Zarządu i gorącym uczestnikiem sekcji śpiewaczej, orkiestry /doskonały oboista/, recytatorskiej /liczne deklamacje/, a przede wszystkim "Koła Dramatycznego", w którym reżyserował wiele sztuk i odtworzył liczne postacie dramatyczne w wystawianych sztukach. Publiczność łomżyńska starszego pokolenia do dzisiaj go dobrze pamięta.

MARIA BOSSOWSKA.

RYSZARD BRONOWICZ. Spółdzielca, ostatnio zatrudniony w Spółdzielni Spożywców we Wrocławiu, oficer rezerwy, uczestnik kampanii wrześniowej w r. 1939, oraz żołnierz armii podziemnej w okresie okupacji niemieckiej. Zmarł we Wrocławiu w wieku lat 50.

KRYSTYNA MYSTKOWSKA urodzona Nielubowicz, absolwentka gimnazjum Marii Konopnickiej w Łomży z r.1932. Zmarła po długiej chorobie w Warszawie w wieku lat 48.

CZESŁAW CHUDZIŃSKI przewodniczący Powiatowej Rady Narodowej w Łomży b.członek PPR, członek KP PZPR, długoletni działacz rad narodowych woj.białostockiego - odznaczony Złotym i Srebrnym Krzyżem Zasługi oraz Medalem X-lecia PRL. Zmarł 13 kwietnia 1962 r. w Łomży w wieku lat 50.

x x x

Zawiadamiając o tej bolesnej stracie Koleżanki i Kolegów Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Łomżyńskiej tą drogą składa Rodzinom zmarłych swoje kondolencje.

Stanowimy grono związane ze sobą wspólnotą ziemi, która nas wydała i szkoły, która nas wychowała - nie jesteśmy więc sobie obcy.

Wszyscy przeto odczuwamy tę stratę jako własną - stratę "Wielkiej Rodziny Łomżyńskiej".

Wieczny i nieustający jest ciąg życia i śmierci - niepodobna ustalić gdzie jest granica między życiem a śmiercią. Odchodzi stare pokolenie - nie należy nad tym rozpaczać i rąk załamywać, bo oto idzie pokolenie następne - młode, pełne nadziei i życia ...

... jest tylko jeden wyraz właściwie ustosunkowujący się do tego zjawiska-komenda "szlusuj". /Słowo w cudzysłowie wyjęte z przemówienia wygłoszonego przez Kolegę prezesa Edwarda Ciborowskiego nad grobem Kolegi Z.Maciejewskiego w dniu 7.VIII.58/

7. APEL DO ZBIERANIA ARCHIWARIÓW ŁOMŻYŃSKICH

Koleżanko! Kolego!

Przeszłość Ziemi Łomżyńskiej, to jakże często przeszłość Waszych Rodzin, Waszych Towarzyszy pracy społecznej i kulturalnej różnego rodzaju, Waszych Towarzyszy Broni, Towarzyszy pracy zawodowej i wreszcie przeszłość Was samych.

Na to, aby dorobek ten został podsumowany i wykorzystany trzeba zebrać dowody naszego dorobku oraz pamiątki po tych, którzy już nie żyją.

Trzeba przystąpić do zbierania archiwariów Ziemi Łomżyńskiej i to przystąpić jaknajszybciej.

Czyniąc to, o co każdego z Was prosi serdecznie Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Łomżyńskiej, nie dzielmy to co wpadnie nam w rękę na pamiątki po wielkich i po małych - na przedmioty godne zachowania i takie, które tego nie są warte.

Zostawmy to specjalistom - zbierajmy i przekazujmy archiwaria Towarzystwu, które materiał przejrany i skatalogowany wykorzysta. Zbierajmy więc wszelkie archiwaria.

Także i te, które istnieją jedynie w pamięci ludzkiej - postarajmy się, aby i te zostały spisane.

Zanotujmy to, co pamiętamy sami, poprośmy o zanotowanie tych, o których wiemy, że coś przeżyli lub w jakimś kierunku działali.

Za wszystko, każdą formę przekazanych archiwariów - Wam Koleżanko i Kolego, - będziemy wdzięczni.

Aktywizujemy więc nowy ważny dział naszej pracy.

Nie zwlekajcie z nawiązaniem współpracy z Towarzystwem w tej sprawie. Prosimy o fotografie, dokumenty, zapiski, wspomnienia oraz nazwiska. Prosimy o każde nazwisko poległych w walce o wolność, poczynając od czasów najdawniejszych.

Lista "Apelu poległych" jest otwarta, jak również listy działaczy na wszelkich możliwych polach.

8. WODA Z JEZIOR MAZURSKICH DOTRZE DO WARSZAWY.

Inż. Mieczysław Cwiklik, Dyrektor rejonu dróg wodnych w Giżycku, opracował projekt odprowadzenia rzeką Pisą do Narwi ok. 400 milionów metrów sześciennych wody w ciągu roku z systemu Wielkich Jezior - Śniardwy, Mamry i Niegocin, których łączna powierzchnia wynosi 365 km².

Rzeka Pisa jest obecnie nie uregulowana, a z uwagi na duży spadek jest rzeką kapryśną, powodującą poważne straty szczególnie w okresie wiosennym. Rozmywa pola i łąki, zalewa użytki zielone, zmieniając swój bieg i w ten sposób "kradnie" rolnikom grunty ...

Po zbudowaniu w Piszczu jazu ze służą żeglugową - koryto Pisy zostanie uregulowane, bieg rzeki wyprostowany i w rezultacie skróci się niemal o jedną czwartą obecnej długości. Przypływy wody będą wyrównane niezależnie od pory roku i warunków atmosferycznych.

Projektowana inwestycja przyczyni się do radykalnej poprawy gospodarki rolnej, leśnej i rybnej. W tym rejonie Dolina Pisy stanie się wielką "bazą paszową" dla hodowli, a ponadto utworzona zostanie nowa droga wodna, co pozwoli na uruchomienie komunikacji pasażerskiej.

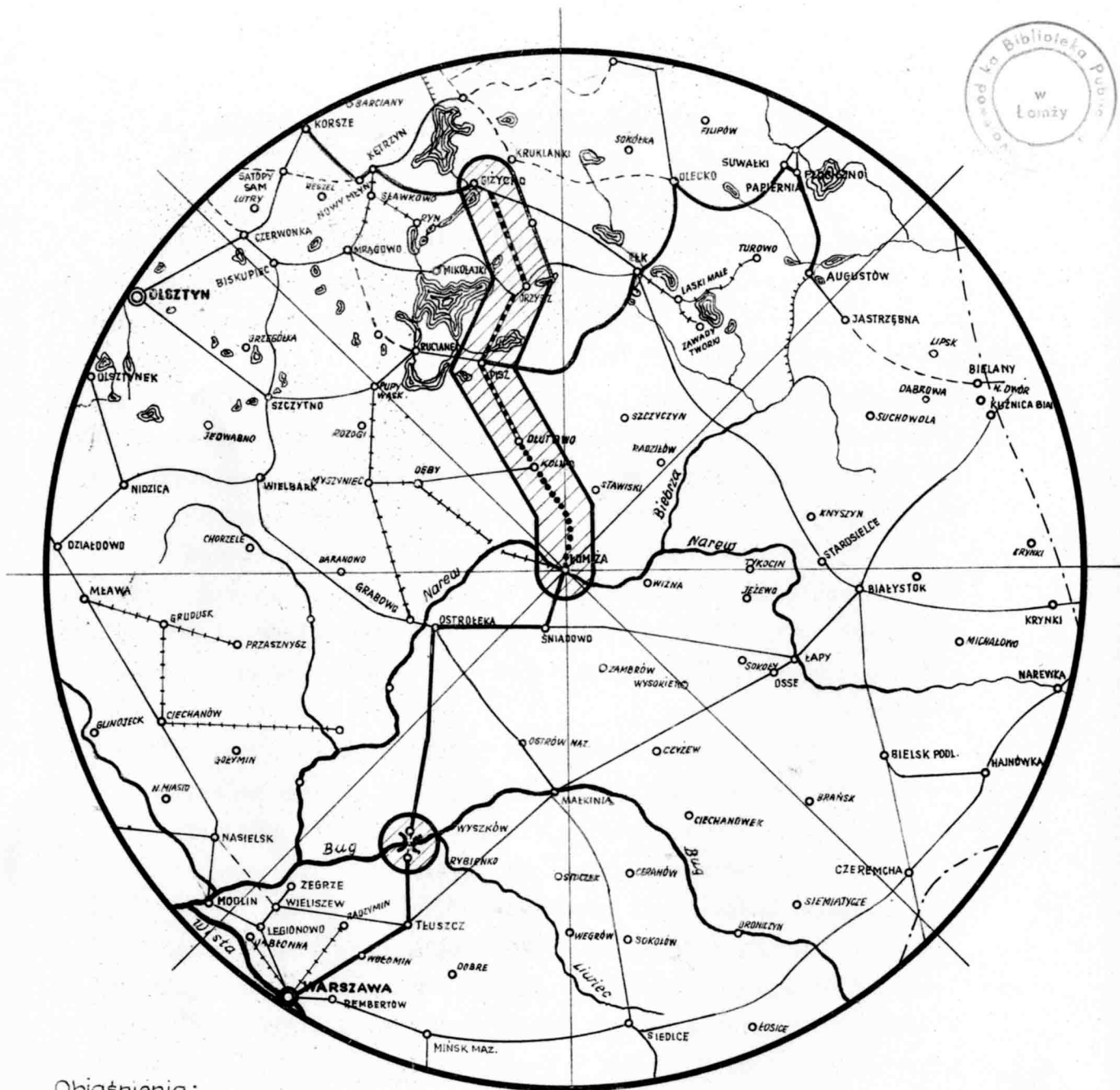
Dyrekcja Kolejowa w Olsztynie ulega likwidacji, "spadek" przejmuje Dyrekcja P.K.P. w Warszawie i Dyrekcja P.K.P. w Gdańsku. Wniosek wojewody Krupki Stanisława w 1948 r. o połączenie kolejowe Warszawa - Łomża - Kolno - Giżycko /budowa odcinka Łomża - Kolno - Dłutowo ca 30 km/ obecnie znowu staje się bardzo aktualny i na czasie, tym bardziej, że wszyscy uznają tę inwestycję za b.pilną i konieczną.

W Kolnie ma być budowany Powiatowy Dom Kultury i to bardzo ładnie, ale czy nie pilniejszy jest szpital powiatowy i łaźnia miejska, których tam wyjątkowo pilnie brak.

Jan z Kolna, legendarny podróżnik i odkrywca nowych światów itp domaga się od swoich rodaków z Kolna ażeby w herbie miasta Kolna był utrwalony w postaci marynarza na okręcie.

Prezydium Miejskiej Rady Narodowej w Kolnie może uwzględnić Jego życzenie /projekt gotowy - służymy/

Florian z Kolna

Objaśnienia:

————— istniejące czynne linie kolejowe

- - - - - linie kolejowe zdemontowane

..... linie kolejowe projektowane

⌋ ⌋ most kolejowy w odbudowie od 1945 roku

Na obszarze zespołu północno - wschodnich województw: warszawskiego, białostockiego i olsztyńskiego historyczna Ziemia łomżyńska zajmuje centralne położenie. Obwód kąta określonego z miasta Łomży o promieniu w linii powietrznej 125 km w równej mierze osiąga Warszawę, Olsztyn, północną i wschodnią granicę państwa. Powierzchnia tego kąta wynosi ca 50 tys. km² a więc prawie 1/6 całego obszaru państwa.

Mapka przedstawia na obszarze, jak wyżej, załadnienie szlaku komunikacji kolejowej Warszawa - Wyszaków - Ostrółęka - Łomża - Kolno - Dłutowo - Pisz - Giżycko - Kętrzyn - Korsze, jak również z Pisu Etk - Olecko - Suwałki - Augustów.

Do uruchomienia tego szlaku brakuje obecnie mostu na rzece Bug pod Wyszakowem, będącego w odbudowie od 1945 roku, 38 kilometrowego odcinka linii kolejowej Łomża - Dłutowo, ułożenia torów kolejowych Dłutowo - Pisz - Giżycko zdemontowanych podczas działań wojennych. Na odcinku linii kolejowej Łomża - Dłutowo projekty przewidują stacje kolejowe: Piątnica, Rogienica, Maty Płack, Barkowa, Kolno, Wircenta.

Uruchomienie tego szlaku kolejowego ma nie tylko decydujące znaczenie dla życia i rozwoju gospodarczego i kulturalnego terenów Ziemi Łomżyńskiej i przyległych, lecz jest równocześnie bardzo ważne dla trzech województw północno - wschodnich, wiążąc je bardziej niż to ma miejsce obecnie, a dla całego kraju - przybliżając go do zespołu pojezierza mazurskiego, systemu jezior augustowskich, zbliżając go jeszcze jednym szlakiem do marzy z ominięciem przeciążonych węzłów komunikacyjnych. ~